

**Sokolové si připomínají 164 let od založení spolku:
Hnutí má nyní přes 162 000 členů, 42 žup a 1029 jednot**

Praha, 16. února 2026 – Dnes je to 164 let, co Miroslav Tyrš společně s Jindřichem Fügnerem v Praze založili v roce 1862 Tělocvičnou jednotu pražskou. Záhy přijala název Sokol se znakem sokola v letu jako symbolu síly a volnosti. Za dobu své existence byl Sokol třikrát zakázán. Vždy se ale znovu dočkal opětovného obnovení. Naposledy po sametové revoluci. Dnes má sokolské hnutí 162 673 členů, 42 žup a 1029 jednot.

16. února v roce 1862 byla neděle. V 9 hodin dopoledne se v reálce v Panské ulici sešlo zhruba osm desítek členů budoucího spolku na ustavující schůzi. V tělocvičně Malypetrova ústavu založili Sokol Pražský. **Starostou** si účastníci valné hromady zvolili **Jindřicha Fügnera** a **náčelníkem** cvičitelstva **Miroslava Tyrše**. O této zprávě referovaly obratem Národní listy.

K sokolským myšlenkám se přihlásily přední osobnosti tehdejšího uměleckého a kulturního světa: Jan Evangelista Purkyně, Mikoláš Aleš, Jan Neruda nebo **Karolina Světlá**. A právě ta později při svěcení sokolského praporu od Josefa Mánesa 1. června 1862 pronesla dnes se Sokolem neoddělitelně spjatá slova „*V zdravém těle zdravý duch*“.

„Je jen těžko uvěřitelné, co všechno Sokol za 164 let své existence zažil a čím si prošel. Třikrát byl zakázán. Nejdříve rakouskými úřady v roce 1915, pak nacisty, kteří v říjnu 1941 pozatýkali na 1500 sokolů a deportovali je do koncentračních táborů. Sokolové se totiž aktivně zapojili do protinacistického odboje za protektorátu, včetně atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha. Mnozí za to zaplatili cenu nejvyšší. Poté přišel zákaz Sokola za komunistů v roce 1952. Sokolské hnutí se ale vždy zvedlo a stejně tak se obnovilo i po pádu komunistického režimu v roce 1990. Také máme radost, že hnutí v posledních letech kontinuálně roste a sílí. Momentálně čítá přes 162 tisíc členů ve 42 župách, které zahrnují více než 1000 jednot po celé zemi. A také nesmíme zapomenout na sokolské organizace v zahraničí, těch je nyní 17 ve 14 zemích,“ uvádí **Martin Chlumský, starosta České obce sokolské**, a dodává: *„Naším cílem je vést Čechy k pohybu a společné aktivitě a přispívat jak k budování lásky ke sportu, ale i zlepšování aktivního a zdravého životního stylu. Cílíme jak na ty nejmenší děti, pro něž je projekt Se Sokolem do života, tak na jejich rodiče i prarodiče. Sokolskou myšlenkou je propojovat generace i národy. Prokázal to i poslední všesokolský slet v roce 2024, který nás nabil energií a novou chutí do další práce.“*

Sokolové si připomenou spolu s vedením ČOS **164. výročí vzniku 16. února od 10:00 v Praze na Olšanech u pomníku Jindřicha Fügnera a Miroslava Tyrše a také u sokolské hrobky ve Strašnicích**. Již přechází týden 12. února sokolové oslavili výročí založení spolku **11. hromadným odběrem krve**, který proběhl v Tyršově domě v rámci projektu [Sokolská kapka krve](#).

Z historie i současnosti Sokola

Tyrš přidal do stanov šerm a k vycházkám do přírody zpěv. Hlavním heslem, které Tyrš razil, bylo „*Tužme se!*“ Jindřich Fügner navrhl tykání a oslovení „*bratře*“. Tyršova tělocvičná soustava obsahovala běh, skoky, hod diskem a oštěpem, zápas a box. Později se objevilo vzpírání, plavání, veslování, bruslení, šerm, střelba v pěti a jízda na koni. V červnu 1862 bylo původní „*Zdař Bůh*“ nahrazeno pozdravem „*Nazdar*“. Malíř Josef Mánes vytvořil skicu prvních krojů a návrh prvního praporu.

Za základ sokolského vyjadřování byl vzat Jungmannův Slovník česko-německý jako nejvýznamnější dílo z oboru jazykovědy. Jungmann tu soustředil množství starých i současných českých výrazů a rozvinul je o výrazy nové. Všechny se vžily. Například slova jako *výlety, tělocvik, přibyl stoj spatný, dřep* nebo *roznožka*. Komisi, která nové výrazy schvalovala, předsedal archivář města Prahy a autor sbírky Kytice z pověstí národních Karel Jaromír Erben.

**ČESKÁ OBEC
SOKOLSKÁ**

VEDEME ČECHY K POHYBU A SPOLEČNÉ AKTIVITĚ

V Sokole vyrostli nebo začínali mnozí **dnešní úspěšní sportovci a medailisté** jako například **šermíř Alexander Choupenitch, judista Lukáš Krpálek, basketbalista Jiří Welsch**. V historii Sokola to pak byli třeba gymnasté Bedřich Šupčík, Alois Hudec, František Pecháček nebo Marie Provazníková, která vedla družstvo československých gymnastek na olympiádě v Londýně v roce 1948.

Sokol vede Čechy k pohybu a společné aktivitě, jak má ve svém mottu. Sdružuje lidi po celé republice nejen ke sportování a rozvoji ducha, ale i ke kulturním a vzdělávacím akcím. Členskou základnu tvoří jak ti nejmenší díky projektu Se Sokolem do života, tak i jejich rodiče a prarodiče. Ti předávají lásku k pohybu a rozvoji ducha dalším generacím.

Více o historii spolku a sokolského hnutí [zde](#).